

מוסדות התורה והחסד של הישוב הישן

בימים על השירות הסוציאלי המקיף של מוסדות הצדקה והחסד. לצרכי יתומים, לטובת חולים ולעזרת נזקקים בגמילות חסדים. כיסוד איתן לישוב החרדי משמ"טים הכוללים השונים המוציאים אלפי לא"י לחודש לתמיכת משפחות עניים בדרך כבוד.

..התקציב לתורה. חנוך וצרכי צדקה וחסד של הישוב הזה עולה כמובן מאליו בעשרות אלפי לא"י לחודש, ואם כל מוסד לעצמו נודעה לו חשיבות מיוחדת בשטח פעולתו. ואם מצד שני יש אולי לצבור החרדי טענות ודרישות למוסד זה או אחר מפאת הצטמצמות יתירה — הרי בדרך כלל יכול בודאי הישוב החרידי להתפאר ברכושו. ואם יש מונים את היהדות החרדית בחוסר פעולה צבורית — יבוא הסיכום ויטפח על פניהם.

חוסר כל ארגון

..אולם במידה שאנו שמחים לציין את ערכו של הרכוש ולהצביע על החיוביות והפוריות שבו. אנו מוסיפים להציע טעם על שכל הכבודה הזאת שאנו מתכבדים ומתפארים בה. הולכת עדר עדר לבדו. ואין ארגון משותף לכל המוסדות האלה. לא כלפי פנים ולא כלפי חוץ. חסרונו של ארגון מרכזי-צבורי שיאחד את כל המוסדות אם לא בעצם הפעולה ואם גם לא בסדרי הנהלותיהם לכל הפחות, להיות להם לפה בכל הענינים הנוגעים לכולם יחד — חסרונו של ארגון כזה מורגש מאד ביחוד בזמנים האחרונים כאשר קמו מערעורים על פעילותו המיוחדת של הצבור החרדי ומוסדותיו.

ב"קול ישראל" עתונה של אגודת ישראל, ניתן תאור (רשמי) של 43 מוסדות וארגונים של הישוב הישן: 23 מוסדות תורה, 15 מוסדות צדקה וחסד וחמשה כוללים. להערכת המוסדות הוקדש המאמר הראשי של העתון. בו אנו קוראים:

מאות — שלמוד תורה מקצועם הוא. אם נצרף את בני הישיבות שבכל מוסדות התורה בארץ, נמצא שלמרות המצב הקשה בשנים האחרונות, עוד נמצאים באר"ק כמה מאות לומדי תורה בקביעות. אשר זה מקצועם היחיד... נמוך מאד. מספר התלמידים המקבילים עוד היום חנוך מסורתי טהור, לגבי מקרי בתי ספר חפשיים או כחפשיים. עקב העלייה בשנים האחרונות נוסדו אמנם בתי ת"ת נוספים במקומות שונים. אבל לא שינו בהרבה את היחס המספרי המאכזב, הדורש תקון מדי.

בתי-חנוך לבנות בייג מקומות ישוב יש לציין את השפור שבא במצב חנוך הבנות. מבי"ח אחד לבנות בירושל"ים בשנת תרס"א ובי"ח שני בטבריה בשנת תרס"ד. יש כהיום בתי חנוך וגיני ילדות בי"ח מקומות בארץ וכוללים יחד כאלף וחמש מאות חניכות על טהרת הקודש של תורה ואמונה. ובשטח זה יש לשבח כמור"כ את האיחוד המקיף את בתי החנוך לבנות בארגון אחד ובשיטה מרוכזת ברוח "בית יעקב" — שקנה לעצמו מקוב כבוד בעולם כולו.

תקציב חדשי של עשרות אלפי לא"י מתוך שביעות רצון מיוחדת אנו מצ